

In memoriam Kirsti Ekonen (1963–2016)

Vuosi oli 1994. Joukko aktiivisia venäläisen kirjallisuuden opiskelijoita Helsingin yliopistolta astui junaan rautatieasemalla professori Pekka Pesosen johdolla. Määränpää oli Joensuu. Siellä joukon otti vastaan professori Natalia Baschmakoff. Tarkoituksena oli ryhtyä tutkimaan modernismin ja postmodernismin moninaisia ilmiöitä venäläisen kirjallisuuden ja kulttuurin alalla.

Mukana oli myös nuori symbolistitutkija Kirsti Ekonen. Tapasin hänet tällä matkalla ensimmäistä kertaa. Sen jälkeen teimme monia työmatkoja yhdessä, Connecticutin New Havenista Krimin Sudakiin. Mielenkiinnon ja tutkimuksen kohteet laajenivat ja syvenivät vuosien saatossa. Venäläistä symbolismia Kirsti ei koskaan jättänyt.

Nyt oman slavistisukupolvensa yksi uut-terimmista ja laaja-alaisimmista jäsenistä on poissa. Kirsti Ekonen menehtyi pitkälliseen sairauteen Helsingissä 8.4.2016. Hän oli venäläisen kulttuurin tutkimuksen dosentti Helsingin yliopiston maailmankulttuurin laitoksella ja toimi opetustehtävissä tutkijatohtorin nimikkeellä Turun yliopiston yleisessä kirjallisuustieteessä.

Kirsti Ekonen valmistui filosofian maisteriksi Jyväskylän yliopistosta ja väitteli Tampereen yliopistossa venäläisen kirjallisuudentutkimuksen alalta vuonna 2009. Hänen väitöstutkimuksensa *Tvoret, subjekt, ženštšina: strategii ženskogo pisma v russkom simvolizme* (suom. Luoja, subjekti, nainen: venäläisen symbolismin naiskirjailijoiden strategiat) ilmestyi Venäjän

johtavan humanististen tiedekirjojen kustantajan *Novoje literaturnoje obozrenije* (NLO) toimesta vuonna 2011. Uraaurtava tutkimus soveltaa feministisiä teorioita venäläiseen modernismiin ja sen merkittävimpiin naiskirjailijoihin. Kirjan julkaisemistilaisuus Moskovassa herätti laajaa kiinnostusta, ja tekijää haastateltiin venäläisillä radiokanavilla. Mielenkiinto työtä kohtaan kertoi myös Kirstin laajoista ja monipuolisista tutkijakontakteista Venäjällä.

Suomalaiselle lukijakunnalle Kirsti Ekosen asiantuntijuus aihepiirissä avautuu muun muassa esseessä ”Salonkien naiset” teoksessa *Naisia Venäjän kulttuurihistoriassa*. Kirsti Ekosen kiinnostus yhteiskunnallista kirjallisuuden tulkintaa kohtaan tuli esille muun muassa hänen Aino Saarisen ja Valentina Uspenskajan kanssa toimittamassaan teoksessa *Women and Transformation in Russia*.

Suomalaiselle lukijakunnalle ja erityisesti suomalaisille opiskelijoille oli suunnattu myös Kirstin monivuotinen kirjallisuushistoriaprojekti. Yhteistyö Sanna Turoman ja työryhmän (Elina Kahla, Tomi Huttunen, Timo Suni ja Marja Sorvari) kanssa tuotti laajan tietokirjan *Venäläisen kirjallisuuden historia*. Kirstin omat luvut käsittelevät 1800- ja 1900-luvun taitetta sekä neuvostokirjallisuutta sen synnystä stalinismin kaudelle asti.

Tutkijan uran ohella Kirsti oli aktiivinen luennoitsija ja pidetty yliopisto-opettaja. Hän oli myös oman alansa tiedeyhteisöjen vaikuttaja toimien muun muassa Kirjallisuudentutkimuk-

sen seuran hallituksessa ja Suomen Slavistipiirin hallituksessa. Kirsti teki tiivistä yhteistyötä monien venäläisen kulttuurin tutkimuksen kansainvälisten verkostojen kanssa Venäjällä, Yhdysvalloissa ja Euroopassa.

Kirstiltä jäi kesken monta mielenkiintoista työnalkua muun muassa uusi nainen -käsitteen ympärille kiertynyt tutkimusprojekti. Sen ensivaiheet tulevat julkaistuksi postuumisti pian ilmestyvässä Irina Iukinan kanssa kirjoitetussa artikkelissa 'New women' modernising Russia teoksessa *Philosophical and Cultural Interpretations of Russian Modernisation*.

Kirstin rauhallisuutta, huumorintajua ja elämänmyönteisyyttä jäävät läheisten lisäksi kaipaamaan hänen opiskelijansa, ystävänsä ja työtoverinsa Kansalliskirjastossa sekä Tampereen, Turun, Itä-Suomen ja Helsingin yliopistoissa.

Sanna Turoma

Kirsti Ekonen 1963–2016.

Kirsti Ekosen julkaisuja

Ekonen, Kirsti (2014), Salonkien naiset. – *Naisia Venäjän kulttuurihistoriassa*. Rosenholm, A., Salmenniemi, S. & Sorvari, M. (toim.). Helsinki: Gaudeamus, 52–76.

Ekonen, K. (2012), Slaavilainen kirjasto: Ystävyyden ele vai venäläistämisen väline? – *Idäntutkimus* 3, 3–11.

Ekonen, K. (2012), Slavianskaia biblioteka Helsinki 1809–1924: istoriia organizatsii. Sostav. Vihavainen, T. & Sergei, K. – *Sankt-Peterburg i Helsinki: stranitsy istorii*. Sankt-Peterburg: Izd-vo "Nestor-Istoria".

Ekonen, K. (2011), Tvorets, subjekt, ženštšina: strategii ženskogo pisma v russkom simvolizme. Moskva: Novoje literaturnoje obozrenije.

Ekonen, Kirsti & Iukina, Irina (2017),

'New women' modernising Russia. – *Philosophical and Cultural Interpretations of Russian Modernisation*. Edited by Katja Lehtisaari and Arto Mustajoki. Abingdon: Routledge, 149–162.

Ekonen, Kirsti & Turoma, Sanna (2014), Kirjallisuushistoria, kaanon ja kansallinen identiteetti neuvostojen jälkeisellä Venäjällä. – *Avain* 2, 21–33.

Venäläisen kirjallisuuden historia (2011, 2. painos, korjattu laitos 2015). Toim. Ekonen, K. & Turoma, S. Helsinki: Gaudeamus.

Women and Transformation in Russia (2013). Edited by Saarinen, A., Ekonen, K. & Uspenskaia, V. London & New York: Routledge.